УДК 658.7:005.591.6
DOI: https://doi.org/10.32782/2415-3583/42.27

Тесак О.В.
кандидат економічних наук,
доцент кафедри маркетингу і логістики
Національний університет «Львівська політехніка»
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-3239-4572

ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БІЗНЕСУ

Стаття присвячена дослідженню інноваційних моделей управління ланцюгами постачання як чинника конкурентоспроможності бізнесу в умовах підвищеної невизначеності зовнішнього середовища, спричиненої цифровою трансформацією, геополітичними зрушеннями та наслідками повномасштабної війни в Україні. Систематизовано п'ять груп інноваційних моделей управління ланцюгами постачання. Розроблено авторську концептуальну схему, яка розкриває опосередкований характер впливу інновацій на конкурентоспроможність підприємства через складові його логістичної спроможності, а саме обмін інформацією, інтеграцію діяльності, співпрацю та швидкість реагування, з урахуванням модеруючого впливу невизначеності зовнішнього середовища. Обґрунтовано практичні рекомендації щодо комплексного, а не фрагментарного впровадження інноваційних моделей українськими підприємствами в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки.

Ключові слова: *інноваційні моделі управління, ланцюг постачання, конкурентоспроможність підприємства, логістична спроможність, цифрова трансформація, адаптивність бізнесу.*

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової та національної економіки характеризується стрімким зростанням невизначеності бізнес-середовища, спричиненим одночасною дією декількох потужних чинників. Глобальні геополітичні зрушення, повномасштабна війна в Україні, порушення традиційних торговельних маршрутів, енергетична нестабільність та прискорена цифрова трансформація суттєво змінили умови функціонування ланцюгів постачання підприємств практично в усіх галузях економіки. За цих обставин традиційні, переважно лінійні та ієрархічні моделі управління ланцюгами постачання, орієнтовані насамперед на мінімізацію витрат і забезпечення стабільності поставок у відносно передбачуваному середовищі, значною мірою втрачають свою ефективність.

Підприємства, що прагнуть зберегти чи посилити власні конкурентні позиції, змушені переглядати підходи до організації логістичних процесів, переходячи від реактивного реагування на збої до проактивного, гнучкого й технологічно насиченого управління. Інноваційні моделі управління ланцюгами постачання, зокрема платформні, екосистемні, предиктивні моделі, моделі цифрового коридору та моделі, побудовані на принципах сталого розвитку і циркулярної економіки, набувають статусу не додаткової конкурентної переваги, а базової умови виживання бізнесу в турбулентному середовищі.

Водночас практика впровадження таких моделей в українських підприємствах суттєво відстає від теоретичних напрацювань. Значна частина суб'єктів господарювання досі використовує фрагментарні, несистемні цифрові рішення, які не інтегровані в єдину стратегію управління ланцюгом постачання, що знижує їхню економічну віддачу. Це зумовлює актуальність наукового осмислення сутності, класифікації та механізмів впливу інноваційних моделей управління ланцюгами постачання на конкурентоспроможність бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інноваційних моделей управління ланцюгами постачання та їхнього впливу на конкурентоспроможність бізнесу перебуває в центрі уваги багатьох зарубіжних і вітчизняних дослідників. Значний внесок у розуміння ролі цифрової трансформації для конкурентоспроможності ланцюгів постачання зробили Л. Нінг та Д. Яо [1]. На основі структурного моделювання за даними опитування 255 китайських підприємств автори довели, що цифрова трансформація позитивно впливає на конкурентоспроможність ланцюга постачання не напряму, а опосередковано, через чотири складові логістичної спроможності підприємства, а саме обмін інформацією, інтеграцію діяльності, співпрацю та швидкість реагування. Важливим є висновок про модеруючу роль невизначеності зовнішнього середовища, яка підсилює позитивний ефект цифровізації за умов високої турбулентності.

Й. Нюрк та Ф. Даржена [2] розглянули активацію ціннісного потенціалу бізнес-моделей ланцюгів постачання через методологію системної інженерії. Автори наголошують, що ізольоване впровадження окремих цифрових інструментів не забезпечує очікуваного синергетичного ефекту, натомість необхідна цілісна архітектура, яка узгоджує технологічні, організаційні та стейкхолдерські виміри інновацій у ланцюзі постачання. Л. Віаль, С. Вашер та І. Фреле [3] на прикладі малих і середніх підприємств довели, що відкриті інновації є дієвою практикою підвищення стійкості ланцюгів постачання, дозволяючи компенсувати обмеженість власних ресурсів через залучення зовнішніх партнерів.

© Тесак О.В., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Утім автори визнають, що дослідження не розкриває, які саме організаційні передумови визначають здатність малого бізнесу ефективно абсорбувати зовнішні інновації.

Б. Тукамухабва, Х. Мутебі та Р. Кйомухендо [4] на прикладі малих і середніх підприємств Уганди встановили, що практики управління ланцюгом постачання та логістична інтеграція позитивно й статистично значуще пов'язані з конкурентною перевагою, при цьому логістична інтеграція частково опосередковує цей зв'язок. Разом із тим авторами зафіксовано, що досліджені змінні пояснюють лише незначну частку варіації конкурентної переваги, що свідчить про наявність інших, не врахованих у моделі чинників, які потребують подальшого вивчення.

С. Угрінов зі співавторами [5] у межах комплексного огляду сучасного стану управління ланцюгами постачання малих і середніх підприємств акцентували увагу на зростаючому впливі пандемічних та геополітичних викликів на потребу переходу до стійкіших і адаптивніших логістичних систем, однак дослідження має переважно описовий характер і не пропонує кількісного інструментарію оцінки ефективності запропонованих трансформацій. Серед вітчизняних напрацювань варто відзначити дослідження С. Повної [6], яка систематизувала стратегічні пріоритети торговельних підприємств і пов'язала їх з відповідними інноваційними моделями управління логістичними процесами, зокрема платформною, екосистемною моделями, моделлю предиктивного управління та моделлю цифрового коридору. Проте авторка зосереджується здебільшого на торговельній галузі, залишаючи поза увагою специфіку виробничих та експортоорієнтованих підприємств. Ю. Носевич [7] на прикладі ринку мінеральних добрив обґрунтував можливості використання бізнес-моделі CANVAS для стратегічного управління ланцюгом постачання, пов'язавши логістичний принцип 7R із формуванням споживчої цінності та конкурентоспроможності ланцюга постачання. Дослідження має яскраво виражений галузевий характер, що обмежує можливості узагальнення отриманих висновків на інші сектори економіки. Н. Ільченко та Р. Сущенко [8] розробили класифікацію адаптивних моделей ланцюгів постачання, наголошуючи на необхідності поєднання гнучкості, резильєнтності та цифрової зрілості підприємства для збереження конкурентоспроможності в умовах перманентних збоїв.

Окрім цього, важливий внесок у розробку концепції цифрової стійкості зробив Д. Іванов [9], обґрунтувавши використання цифрових двійників ланцюгів постачання для прогнозування та усунення наслідків масштабних збоїв. У контексті вітчизняного бізнесу О. І. Коблянська та Е. А. Кузнецов [10] підкреслюють, що управління стійкістю та гнучкістю ланцюгів постачання в умовах цифрової трансформації потребує поєднання технологічних інновацій із гнучкими організаційними структурами.

Узагальнення проаналізованих джерел дозволяє констатувати, що, попри значний науковий доробок, у літературі відсутній комплексний підхід, який би одночасно систематизував типологію інноваційних моделей управління ланцюгами постачання, розкривав механізм їхнього впливу на конкурентоспроможність підприємства через конкретні складові логістичної спроможності та враховував специфіку функціонування бізнесу в умовах підвищеної нестабільності зовнішнього середовища, характерної, зокрема, для економіки України воєнного і повоєнного періоду. Саме заповненню цієї прогалини присвячена ця стаття.

Метою статті є обґрунтування теоретико-методичних засад формування інноваційних моделей управління ланцюгами постачання як чинника підвищення конкурентоспроможності бізнесу та розроблення практичних рекомендацій щодо їх упровадження в діяльність підприємств в умовах підвищеної невизначеності зовнішнього середовища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Узагальнення наукових підходів дозволяє визначити інноваційну модель управління ланцюгом постачання як цілісну сукупність організаційних, технологічних і управлінських рішень, що ґрунтуються на використанні сучасних цифрових технологій, мережевої взаємодії учасників ланцюга та проактивних методів прийняття рішень, спрямованих на створення додаткової споживчої цінності та формування стійких конкурентних переваг підприємства [1, 2, 4].

На відміну від традиційної моделі управління ланцюгом постачання, яка передбачає переважно лінійну, послідовну організацію потоків матеріалів, інформації та фінансів між постачальником, виробником і споживачем, інноваційні моделі характеризуються мережевою або екосистемною структурою взаємодії, високим рівнем цифровізації бізнес-процесів, а також здатністю до самонавчання та адаптації на основі аналізу великих масивів даних [2, 6, 8]. Пропонується виокремлювати основні групи інноваційних моделей управління ланцюгами постачання (Табл. 1).

Як засвідчують дані Табл. 1, перехід від традиційної до інноваційних моделей управління ланцюгом постачання супроводжується суттєвою зміною джерел формування конкурентоспроможності [4, 6]. Якщо традиційна модель спирається переважно на цінову конкуренцію за умов відносної стабільності ринку, то інноваційні моделі формують конкурентні переваги на основі швидкості, гнучкості, інноваційності та здатності до проактивного управління ризиками [8, 10]. При цьому кожна модель потребує специфічного технологічного інструментарію та рівня організаційної й цифрової зрілості підприємства, що обумовлює необхідність диференційованого підходу до вибору моделі управління залежно від галузевої специфіки та ресурсних можливостей бізнесу.

Глибший аналіз репрезентованих моделей дозволяє встановити специфіку функціонування кожної з них у контексті формування стратегічних переваг. Зокрема, платформні та екосистемні моделі забезпечують відхід від лінійної взаємодії на користь мережевих цифрових середовищ [2, 6]. Це дозволяє суттєво зменшити асиметрію інформації між учасниками, знизити транзакційні витрати та реалізувати принципи відкритої інноваційної співпраці [3]. Модель предиктивного управління у поєднанні з технологіями цифрових двійників ланцюгів постачання трансформує концепцію управління запасами з реактивної на проактивну [9]. Завдяки застосуванню алгоритмів штучного

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика традиційної та інноваційних моделей управління ланцюгами постачання

Модель управління	Ключові характеристики	Основний технологічний інструментарій	Переважний ефект для конкурентоспроможності
Традиційна лінійна модель	Послідовна організація потоків, орієнтація на мінімізацію витрат, обмежений обмін інформацією між учасниками	ERP системи базового рівня, паперовий документообіг	Цінова конкурентоспроможність за стабільних умов ринку
Платформна модель	Об'єднання постачальників, перевізників і споживачів у єдиному цифровому середовищі, висока прозорість операцій	Хмарні платформи, API інтеграція, електронний документообіг	Швидкість обслуговування, клієнтоорієнтованість
Екосистемна модель	Довгострокова стратегічна співпраця учасників ланцюга, спільне створення цінності, розподіл ризиків	Спільні цифрові реєстри, платформи колаборативного планування	Інноваційність, гнучкість реагування на зміни попиту
Модель предиктивного управління	Прогнозування попиту та збоїв на основі аналітики великих даних, проактивне управління запасами	Штучний інтелект, машинне навчання, IoT датчики, цифрові двійники	Скорочення витрат, підвищення точності прогнозування
Модель цифрового коридору	Гармонізація цифрових стандартів обміну даними між учасниками міжнародного ланцюга постачання	Електронний обмін даними (EDI), системи електронного митного оформлення	Швидкість проходження митних процедур, зниження транзакційних витрат
Модель сталого розвитку та зеленої логістики	Мінімізація екологічного впливу, циркулярність використання ресурсів	Системи моніторингу викидів, технології замкненого циклу	Репутаційні переваги, відповідність вимогам ESG

Джерело: складено автором на основі узагальнення [2, 6, 8–10]

інтелекту та датчиків Інтернету речей підприємство отримує можливість моделювати сценарії виникнення вузьких місць і потенційних збоїв у реальному часі, що мінімізує операційні ризики ще до їх фактичного настання [8, 9].

У той же час впровадження моделей цифрового коридору створює технологічний фундамент для безперешкодного проходження міжнародних митних і логістичних процедур [6]. Використання міждержавних стандартів електронного обміну даними та систем e-CMR скорочує тривалість простою автотранспорту на кордонах та знижує сукупні адміністративні витрати. Водночас розгортання моделей сталого розвитку та «зеленої» логістики інтегрує екологічні критерії ESG у загальну стратегію підприємства [3]. Це забезпечує мінімізацію вуглецевого сліду та циркулярне використання ресурсів, що підвищує інвестиційну привабливість і репутаційний капітал бізнесу на міжнародних ринках.

Вплив інноваційних моделей управління ланцюгом постачання на конкурентоспроможність підприємства не є прямим, а опосередковується рівнем сформованості логістичної спроможності, зокрема здатності до обміну інформацією, інтеграції діяльності учасників ланцюга, налагодження ефективної співпраці та швидкого реагування на зміни [1, 4]. Важливим елементом схеми є врахування модеруючого впливу невизначеності зовнішнього середовища, яка здатна як підсилювати, так і послаблювати позитивний ефект інновацій залежно від рівня адаптивності підприємства, що особливо актуально для українського бізнесу в умовах воєнного стану [1, 8].

У контексті розробленої концептуальної схеми ключовими елементами логістичної спроможності є обмін інформацією, інтеграція процесів, стратегічне партнерство та оперативна реконфігурація [1, 4, 10]. Забезпечення прозорого інформаційного обміну дозволяє ліквідувати ефект «маховика» (bullwhip effect), тоді як наскрізна інтеграція складування, транспортування та управління запасами оптимізує операційний цикл. У свою чергу, перехід від жорстких контрактних відносин до колаборативної співпраці стимулює спільне формування ресурсних резервів, що у підсумку підвищує стійкість бізнесу до кризових шоків [3, 8].

Специфічним контекстом упровадження інноваційних моделей управління ланцюгами постачання для українського бізнесу є функціонування в умовах повномасштабної війни, що зумовлює низку додаткових викликів, не характерних для більшості зарубіжних досліджень, проаналізованих вище. Руйнування транспортної інфраструктури, вимушена переорієнтація логістичних маршрутів, дефіцит енергоресурсів, релокація виробничих потужностей та підвищені ризики переривання поставок формують принципово інше середовище для прийняття управлінських рішень щодо трансформації ланцюгів постачання.

За цих умов особливого значення набуває адаптивна модель управління ланцюгом постачання, яка передбачає формування диверсифікованої мережі постачальників і логістичних маршрутів, створення резервних запасів критично важливих ресурсів, а також використання сценарного планування для швидкого реагування на можливі збої [8, 10]. Практичний досвід українських підприємств засвідчує, що найбільшого ефекту в підвищенні конкурентоспроможності досягають ті суб'єктів господарювання, які поєднують кілька інноваційних моделей одночасно, зокрема інтегрують елементи платформної моделі для забезпечення прозорості операцій з елементами моделі цифрового коридору для спрощення міжнародних поставок та елементами адаптивної моделі для підвищення стійкості до збоїв [6, 8]. Крім того, важливим чинником успішного впровадження інноваційних моделей управління ланцюгами постачання є рівень управлінської та кадрової готовності підприємства, зокрема наявність фахівців з аналітики даних, цифрових компетентностей персоналу та підтримки з боку вищого керівництва. Відсутність системного підходу до розвитку цих компе-

тентностей є однією з ключових перешкод на шляху ефективної цифрової трансформації логістичних процесів вітчизняних підприємств, що потребує подальшого поглибленого дослідження в наступних наукових розробках з цієї проблематики.

Для практичного втілення інноваційних моделей вітчизняними підприємствами пропонується поетапний алгоритм трансформації. На початковій стадії здійснюється комплексна оцінка цифрової зрілості та логістичного аудиту, що дозволяє виявити критичні вразливості системи. Наступним кроком є розгортання адаптивно-платформного ядра, що передбачає впровадження хмарних рішень та диверсифікацію постачальників для нейтралізації ризиків монозалежності [6, 8]. На третьому етапі відбувається підключення інструментів цифрового коридору, зокрема електронного декларування та e-CMR, що прискорює експортні операції [6]. Фінальна стадія полягає в масштабуванні предиктивної аналітики та побудові цифрових двійників для сценарного моделювання у разі виникнення нових викликів воєнного та повоєнного періодів [9, 10].

Висновки. Проведене дослідження дозволило обґрунтувати теоретико-методичні засади формування інноваційних моделей управління ланцюгами постачання як важливого чинника підвищення конкурентоспроможності сучасного бізнесу. Встановлено, що перехід від традиційної лінійної моделі управління ланцюгом постачання до інноваційних, зокрема платформної, екосистемної, предиктивної моделей, моделі цифрового коридору, моделі сталого розвитку та адаптивної моделі, супроводжується принциповою зміною джерел формування конкурентних переваг підприємства, а саме переходом від цінової конкуренції до конкуренції на основі швидкості, гнучкості, інноваційності та стійкості до зовнішніх шоків.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованої типології та концептуальної схеми менеджментом підприємств для обґрунтування стратегічних рішень щодо вибору й послідовності впровадження інноваційних моделей управління ланцюгами постачання з урахуванням ресурсних обмежень і специфіки зовнішнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Ning L., Yao D. The Impact of Digital Transformation on Supply Chain Capabilities and Supply Chain Competitive Performance. *Sustainability*. 2023. Vol. 15, No. 13. Article 10107. URL: DOI: https://doi.org/10.3390/su151310107

2. Nuerk J., Dařena F. Activating Supply Chain Business Models' Value Potentials through Systems Engineering. *Systems Engineering.* 2023. Vol. 26, No. 5. P. 660–674. URL: DOI: https://doi.org/10.1002/sys.21676

3. Viale L., Vacher S., Frelet I. Open Innovation as a Practice to Enhance Sustainable Supply Chain Management in SMEs. *Supply Chain Forum, An International Journal*. 2022. Vol. 23, No. 4. P. 363–373. DOI: https://doi.org/10.1080/16258312.2022.2136979

4. Tukamuhabwa B., Mutebi H., Kyomuhendo R. Competitive Advantage in SMEs, Effect of Supply Chain Management Practices, Logistics Capabilities and Logistics Integration in a Developing Country. *Journal of Business and Socio-Economic Development.* 2023. Vol. 3, No. 4. P. 353–371. DOI: https://doi.org/10.1108/jbsed-04-2021-0051

5. Ugrinov S., Ćoćkalo D., Kavalić M., Bakator M., Stanisavljev S., Đorđević L. SCM and SME, Achieving Competitive Advantage through Improving Supply Chain. *BizInfo*. 2024. Vol. 15, No. 2. P. 49–58. DOI: https://doi.org/10.5937/bizinfo2402049U

6. Повна С. Стратегічні пріоритети та інноваційні моделі управління логістичними процесами торговельних підприємств в умовах цифровізації та євроінтеграції. *Науковий вісник Полісся*. 2026. № 1 (32). С. 97–107. DOI: https://doi.org/10.25140/2410-9576-2026-1(32)-97-107

7. Носевич Ю. Бізнес-модель CANVAS у стратегічному управлінні ланцюгами постачання на ринку мінеральних добрив. *Економіка та суспільство.* 2026. № 88. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-88-21

8. Ільченко Н., Сущенко Р. Адаптивні моделі ланцюгів постачання. *Scientia fructuosa.* 2025. Т. 159, № 1. С. 102–118. DOI: https://doi.org/10.31617/1.2025(159)07

9. Ivanov D. Digital Supply Chain Twins: Managing Vulnerability, Disruptions, and Resilience in Foreseen and Unforeseen Crisis Situations. *International Journal of Production Research.* 2021. Vol. 59, No. 1. P. 42–61. DOI: https://doi.org/10.1080/00207543.2020.1764126

10. Коблянська О. І., Кузнецов Е. А. Управління стійкістю та гнучкістю ланцюгів постачання в умовах цифрової трансформації економіки. *Економіка та право*. 2024. № 2 (73). С. 45–56. DOI: https://doi.org/10.15407/econlaw.2024.02.045

References:

1. Ning, L., & Yao, D. (2023). The impact of digital transformation on supply chain capabilities and supply chain competitive performance. *Sustainability*, vol. 15, no. 13, art. 10107. DOI: https://doi.org/10.3390/su151310107

2. Nuerk, J., & Dařena, F. (2023). Activating supply chain business models' value potentials through systems engineering. *Systems Engineering*, vol. 26, no. 5, pp. 660–674. DOI: https://doi.org/10.1002/sys.21676

3. Viale, L., Vacher, S., & Frelet, I. (2022). Open innovation as a practice to enhance sustainable supply chain management in SMEs. *Supply Chain Forum, An International Journal*, vol. 23, no. 4, pp. 363–373. DOI: https://doi.org/10.1080/16258312.2022.2136979

4. Tukamuhabwa, B., Mutebi, H., & Kyomuhendo, R. (2023). Competitive advantage in SMEs, effect of supply chain management practices, logistics capabilities and logistics integration in a developing country. *Journal of Business and Socio-Economic Development*, vol. 3, no. 4, pp. 353–371. DOI: https://doi.org/10.1108/jbsed-04-2021-0051

5. Ugrinov, S., Ćoćkalo, D., Kavalić, M., Bakator, M., Stanisavljev, S., & Đorđević, L. (2024). SCM and SME, achieving competitive advantage through improving supply chain. *BizInfo*, vol. 15, no. 2, pp. 49–58. DOI: https://doi.org/10.5937/bizinfo2402049U

6. Povna, S. (2026). Stratehichni priorytety ta innovatsiini modeli upravlinnia lohistychnymy protsesamy torhovelnykh pidpryiemstv v umovakh tsyfrovizatsii ta yevrointehratsii [Strategic priorities and innovative models of logistics process management for trading enterprises under digitalization and European integration]. *Naukovyi visnyk Polissia*, vol. 1, no. 32, pp. 97–107. DOI: https://doi.org/10.25140/2410-9576-2026-1(32)-97-107 [in Ukrainian]

7. Nosevych, Yu. (2026). Biznes-model CANVAS u stratehichnomu upravlinni lantsiuhamy postachannia na rynku mineralnykh dobryv [CANVAS business model in strategic supply chain management in the mineral fertilizer market]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 88, art. 21. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-88-21 [in Ukrainian]

8. Ilchenko, N., & Sushchenko, R. (2025). Adaptyvni modeli lantsiuhiv postachannia [Adaptive supply chain models]. *Scientia fructuosa*, vol. 159, no. 1, pp. 102–118. DOI: https://doi.org/10.31617/1.2025(159)07 [in Ukrainian]

9. Ivanov, D. (2021). Digital supply chain twins: Managing vulnerability, disruptions, and resilience in foreseen and unforeseen crisis situations. *International Journal of Production Research*, vol. 59, no. 1, pp. 42–61. DOI: https://doi.org/10.1080/00207543.2020.1764126

10. Koblianska, O. I., & Kuznetsov, E. A. (2024). Upravlinnia stiikistiu ta hnuchkistiu lantsiuhiv postachannia v umovakh tsyfrovoi transformatsii ekonomiky [Management of supply chain resilience and flexibility in the conditions of digital transformation of the economy]. *Ekonomika ta pravo*, no. 2 (73), pp. 45–56. DOI: https://doi.org/10.15407/econlaw.2024.02.045 [in Ukrainian]

Tesak Oleksandra
National University "Lviv Polytechnic"

INNOVATIVE MODELS OF SUPPLY CHAIN MANAGEMENT AS A FACTOR OF BUSINESS COMPETITIVENESS

The article examines innovative models of supply chain management as a factor of business competitiveness under conditions of heightened environmental uncertainty caused by digital transformation, geopolitical shifts and the consequences of the full scale war in Ukraine. The purpose of the research is to substantiate the theoretical and methodological foundations for shaping innovative supply chain management models and to develop practical recommendations for their implementation by enterprises operating under unstable market conditions, including the specific challenges faced by Ukrainian business during wartime and the subsequent post war recovery period. The relevance of the topic is determined by the growing gap between the theoretical elaboration of innovative logistics concepts and the fragmented, unsystematic practice of their implementation by domestic enterprises, which significantly reduces the potential economic return from digital and organizational transformation of supply chains. The methodological basis of the study includes general scientific methods of cognition, in particular analysis and synthesis, comparison, generalization, a systematic approach, as well as structural and logical modeling used to construct the typology of innovative supply chain management models and the conceptual scheme of their influence on enterprise competitiveness. The information base of the research comprises recent scientific publications of foreign and domestic scholars devoted to digital transformation, supply chain capability and competitive performance of enterprises. As a result of the research, an original typology of five groups of innovative supply chain management models has been developed, including platform, ecosystem, predictive, digital corridor, sustainable and adaptive models, together with their comparative characteristics. A conceptual scheme has been proposed that reveals the indirect nature of the influence exerted by innovative models on enterprise competitiveness, realized through the components of supply chain capability, namely information exchange, activity integration, collaboration and responsiveness, under the moderating effect of environmental uncertainty. The practical value of the study lies in the possibility of using the proposed typology and conceptual scheme by enterprise management for substantiating strategic decisions regarding the selection and sequence of implementing innovative supply chain management models, taking into account resource constraints and the specific conditions of the external environment faced by Ukrainian business.

Keywords: *innovative management models, supply chain, enterprise competitiveness, supply chain capability, digital transformation, business adaptability.*

JEL classification: L23, M11, O31, D24

Дата надходження статті: 21.09.2026
Дата прийняття статті до публікації: 09.10.2026
Дата публікації статті: 29.10.2026